

Onderzoek vloeistofverspilling van Nederlanders thuis

Manuel Kaal & Sabine Hooijmans

28 juni 2019

H6625

Inhoudsopgave

1. Algemene resultaten	5
2. Uitsplitsingen naar achtergrondkenmerken	15
3. Onderzoeksverantwoording	21

Inleiding

Kantar heeft in opdracht van het Voedingscentrum voor de tweede keer onderzoek gedaan naar de mate van vloeistofverspilling van Nederlanders in het eigen huis via het riool. Verspilling buiten het huis is niet meegenomen in dit onderzoek. Bij dit onderzoek wordt alleen uitgegaan van drinkbare vloeistoffen die géén water uit de kraan zijn. De onderstaande vloeistoffen zijn in het onderzoek meegenomen. Wijn en bier zijn dit jaar voor het eerst meegenomen.

- Melk en karnemelk
- Zuiveldrank
- Dikzuivel producten
- Frisdrank en sappen
- Wijn
- Bier
- Koffie en thee
- Sauzen

Met dit onderzoek komen we tot een schatting van de hoeveelheid verspilling van drinkbare vloeistoffen in Nederland. De resultaten van dit onderzoek worden vergeleken met de resultaten van het onderzoek dat in 2016 is uitgevoerd. De belangrijkste conclusies vindt u op de volgende pagina. In de daarop volgende hoofdstukken maken we uitsplitsingen naar achtergrondkenmerken.

De resultaten in dit onderzoek zijn op persoonsniveau.

Verskil in meetmethode

In dit onderzoeksrapport zijn de volumes van verspilling per persoon gerapporteerd. Echter dient bij de interpretatie van de resultaten rekening gehouden te worden met het volgende:

We beschrijven in dit rapport de mate van verspilling. Dat wil zeggen dat enkel verspilling binnenshuis in dit rapport is opgenomen. Ook is er een verschil in de opzet van het onderzoek ten opzichte van 2016.

In 2016 gingen wij uit van het volgende: (eten en) drinken doe je vaak samen met familie / huisgenoten. Om die reden is het aannemelijk dat ook verspilling een resultaat is van de handelingen van meerdere personen binnen het huishouden. Activiteiten als de tafel afruimen, of producten uit de koelkast weggooien worden vaak door een persoon namens de andere huishoudleden gedaan.

In deze meting hebben we specifiek de verspilling per persoon uitgevraagd. Hoewel het mogelijk is dat de persoon ook verspilling voor anderen in kaart brengt, gaan wij in deze meting specifiek uit van verspilling per persoon. Iedereen is gevraagd alleen voor zichzelf de verspilling op te geven. Voor deelnemers onder de 16 jaar, is een gemachtigde ouder uitgenodigd om verspilling voor deze persoon in kaart te brengen.

Met deze methode denken wij verspilling nog beter in kaart te kunnen brengen.

Belangrijkste inzichten

- De vloeistofverspilling is gedaald van 157 ml per respondent per dag naar 125 ml per persoon per dag.
- De categorie koffie en thee daalt ten opzichte van de vorige meting uit 2016 het meest van 84ml naar 64ml per persoon per dag.
- Daarnaast daalt ook de verspiling van melk en karnemelk van 28ml per respondent per dag naar 20 ml per persoon per dag.
- Voor het eerst is ook de verspilling van wijn en bier meegenomen in dit onderzoek. Wijn en bier verspilt men gering; dagelijks verspillen Nederlanders gemiddeld 1ml bier en 2ml wijn. Hoger opgeleiden verspillen meer wijn dan de rest van Nederland (4ml versus 2ml).
- Waar verspilling in het gehele land gedaald is, is het in de 3 grote gemeenten gestegen van 156ml naar 161ml per persoon.
- Huishoudens jonger dan 49 jaar zonder kinderen verspillen meer vloeistof dan gemiddeld.

1

Algemene resultaten

Nederlanders zijn ten opzichte van 2016 minder vloeistof gaan verspillen; namelijk 125 ml per dag

- Nederlanders gooien vooral minder koffie en thee weg.

2019:

125 ml

Gooit de Nederlander gemiddeld
per persoon aan vloeistoffen weg
per dag*

2016:

157 ml

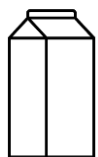
Gooit de Nederlander gemiddeld
per respondent aan vloeistoffen
weg per dag

Som van weggegooid aantal ml vloeistof (n=1.013)

*in 2019 is bier en wijn meegenomen in de meting, dit zat niet in de meting van 2016. Totalen exclusief bier en wijn: aantal verspilde ml op 121ml per persoon per dag.

Over de gehele linie is de verspilling iets gedaald; sterkste dalers zijn koffie en thee en melk en karnemelk

- Nederlanders verspillen weinig bier en wijn.

20 ml melk en karnemelk wordt per persoon per dag verspild
2016: 28ml

10 ml dikzuivel* wordt per persoon per dag verspild
2016: 11ml

9 ml zuiveldrank wordt per persoon per dag verspild
2016: 7ml

3 ml saus wordt per persoon per dag verspild
2016: 7ml

16 ml frisdrank en sappen wordt per persoon per dag verspild
2016: 18ml

1 ml bier wordt per persoon per dag verspild
2016: niet uitgevraagd

2 ml wijn wordt per persoon per dag verspild
2016: niet uitgevraagd

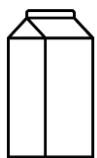

64 ml koffie en thee wordt per persoon per dag verspild
2016: 84ml

Som van alle verspilde vloeistoffen vanuit een glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)
NB: Het verschil tussen het totaal en de som van de verschillende producten heeft te maken met afrondingsverschillen

*onder dikzuivel vallen producten als vla, yoghurt en kwark

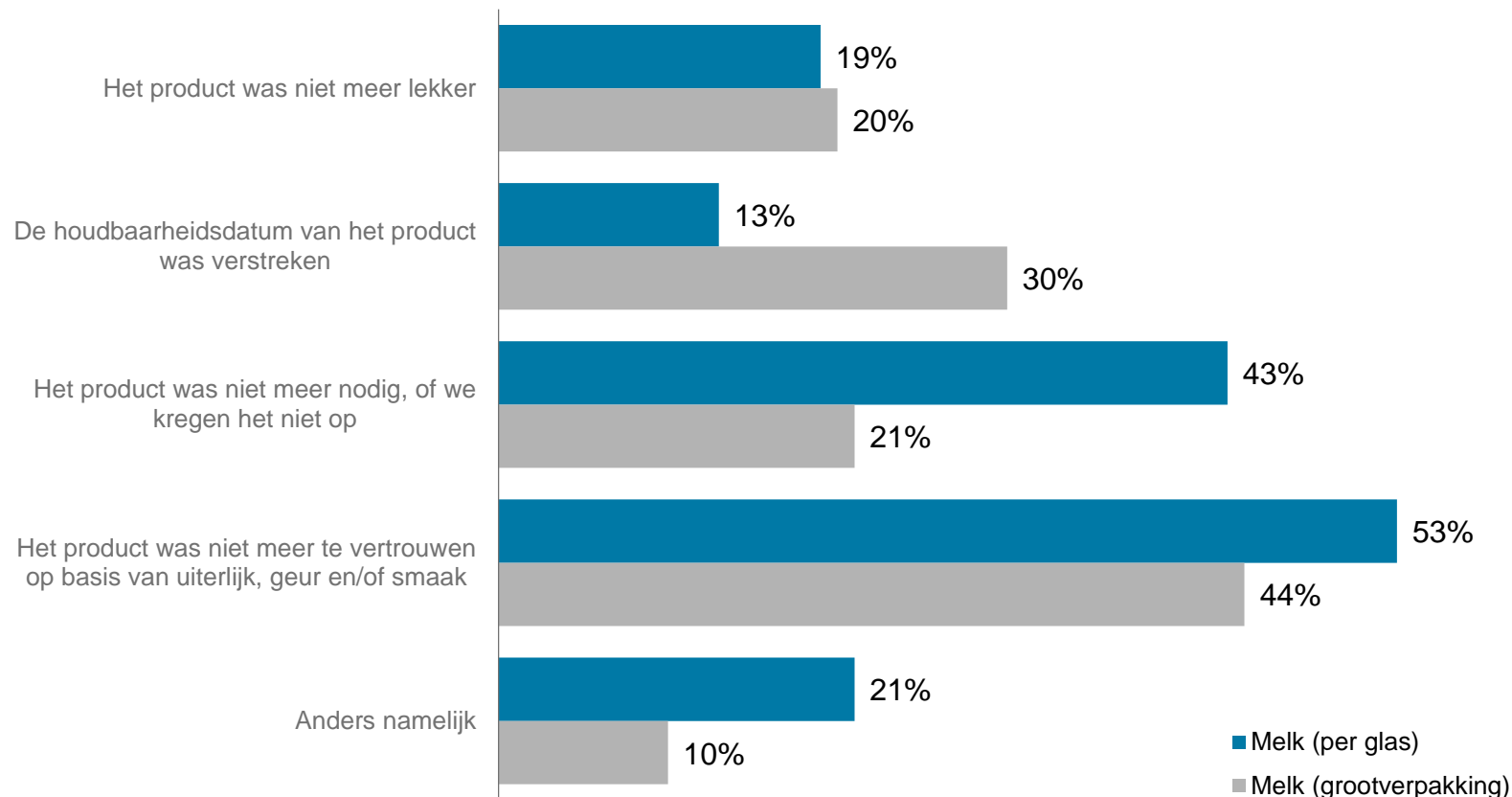
Meer dan de helft van de melk wordt vanuit het pak weggegooid, de belangrijkste reden om melk weg te gooien is de niet te vertrouwen geur, kleur of smaak

20 ml melk en karnemelk wordt per persoon per dag verspild
2016: 28ml

7 ml vanuit een glas

13 ml vanuit een grootverpakking

Som van alle verspilde vloeistoffen vanuit een glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)
Kunt u aangeven waarom u <product> hebt weggegooid?

Nederlanders gooien zuiveldrank uit glas vooral weg omdat ze het niet meer op kregen

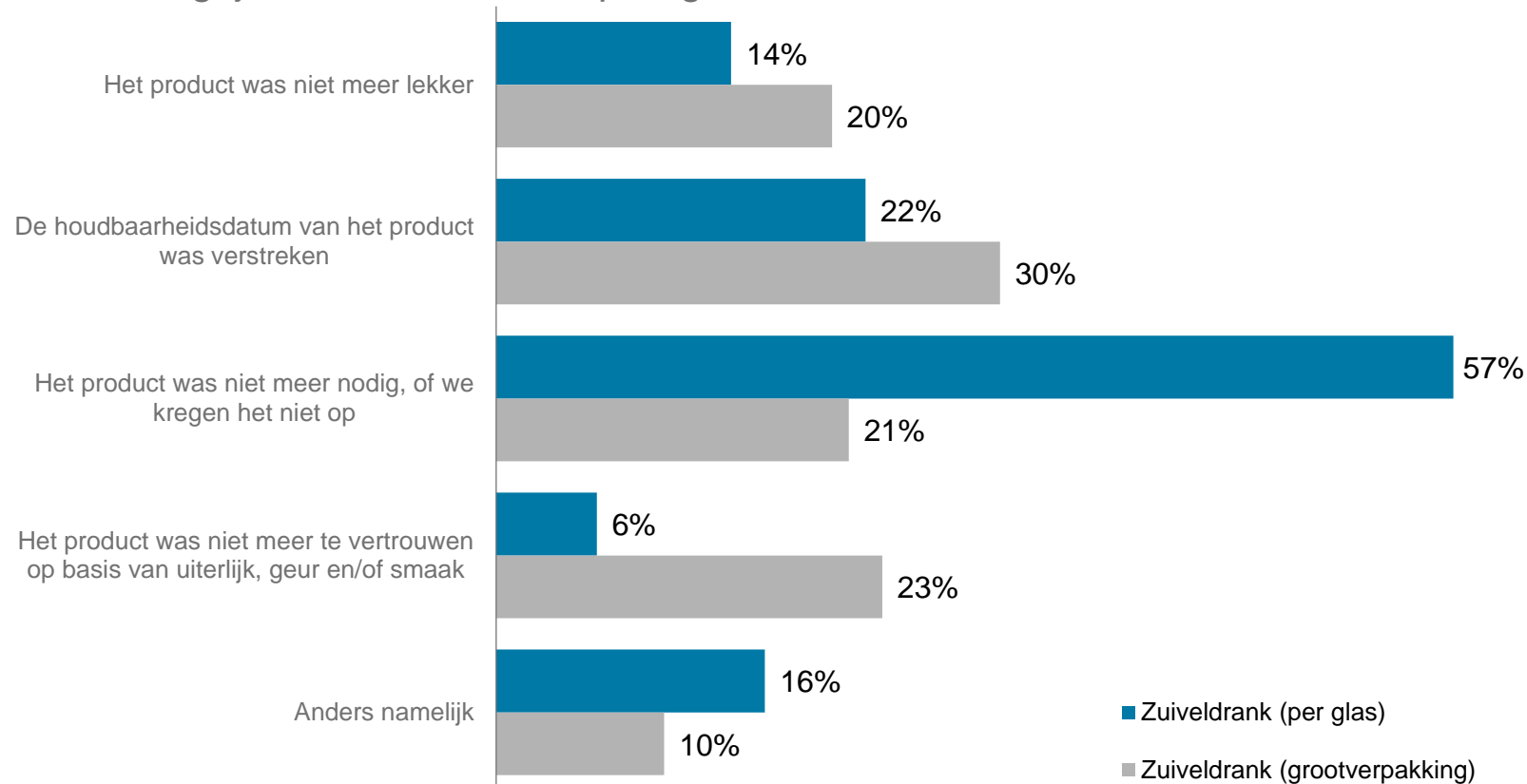
- Vanuit pak is de houdbaarheidsdatum de belangrijkste reden van verspilling.

9 ml zuiveldrank wordt per persoon per dag verspild
2016: 7ml

3 ml vanuit een glas

6 ml vanuit een grootverpakking

Som van alle verspilde vloeistoffen vanuit een glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)
Kunt u aangeven waarom u <product> hebt weggegooid?

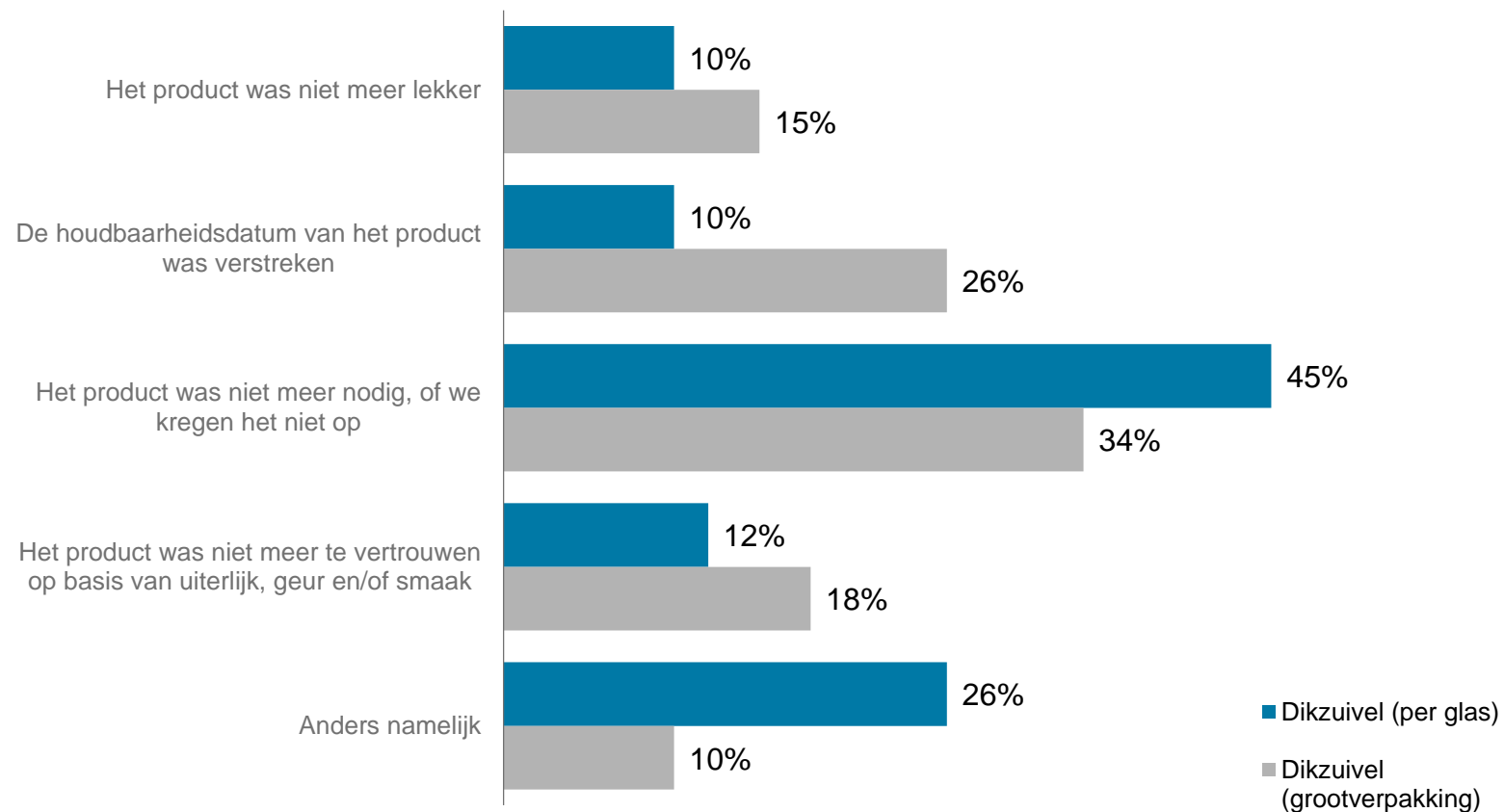
Dikzuivel* wordt vooral weggegooid omdat men het product niet meer nodig had of dat men het niet op kreeg

10 ml dikzuivel* wordt per
persoon per dag verspild
2016: 11ml

3 ml vanuit een glas

7 ml vanuit een grootverpakking

Som van alle verspilde vloeistoffen vanuit een glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)
Kunt u aangeven waarom u <product> hebt weggegooid?

*onder dikzuivel vallen producten als vla, yoghurt en kwark

Frisdrank en sappen worden vooral weggegooid vanuit een fles of pak, omdat het product niet meer lekker was

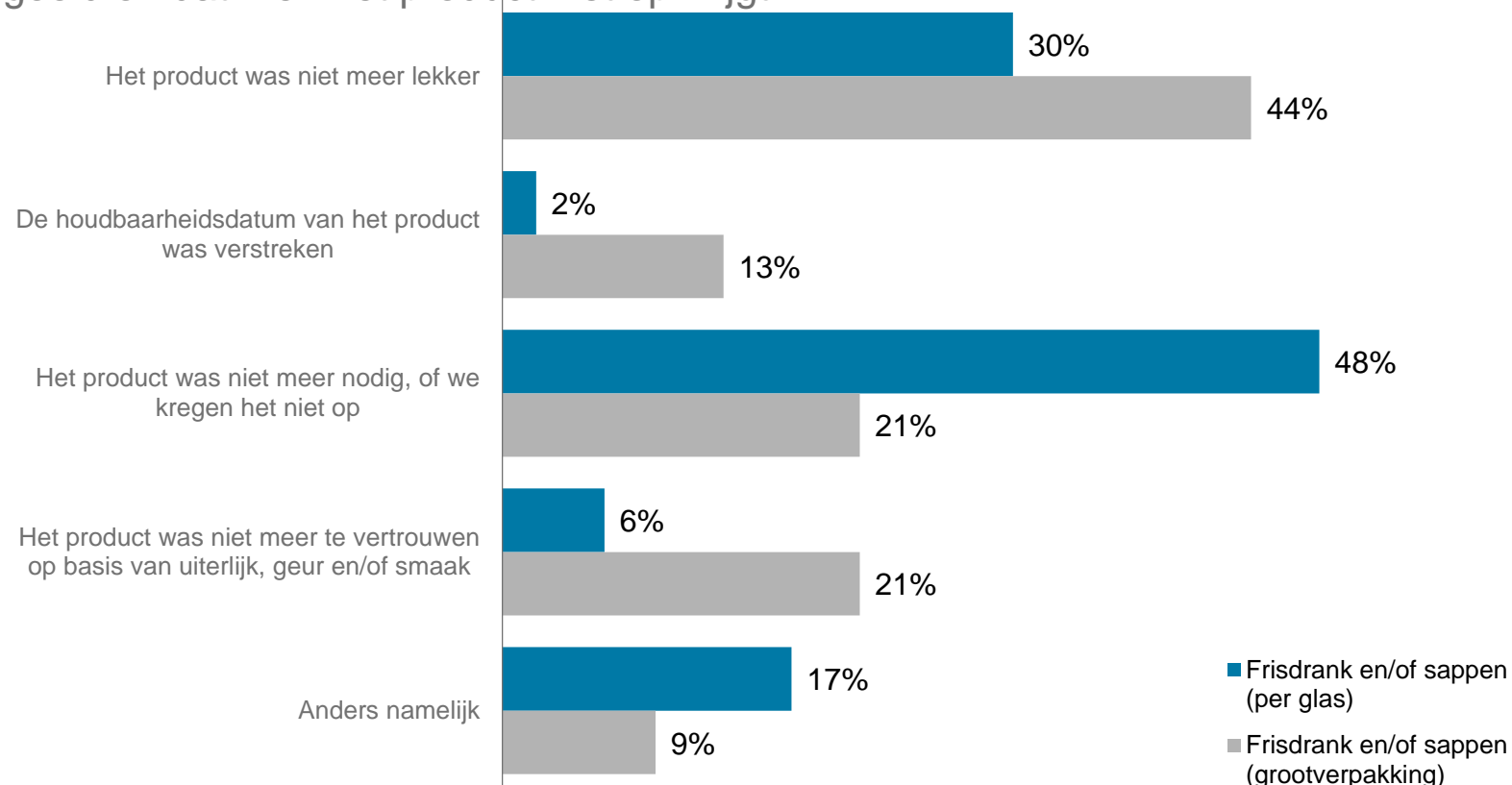
- Vanuit het glas wordt er vooral weggegooid omdat men het product niet op krijgt.

16 ml frisdrank en sappen wordt per persoon per dag verspild
2016:18ml

5 ml vanuit een glas

11 ml vanuit een grootverpakking

Som van alle verspilde vloeistoffen vanuit een glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)
Kunt u aangeven waarom u <product> hebt weggegooid?

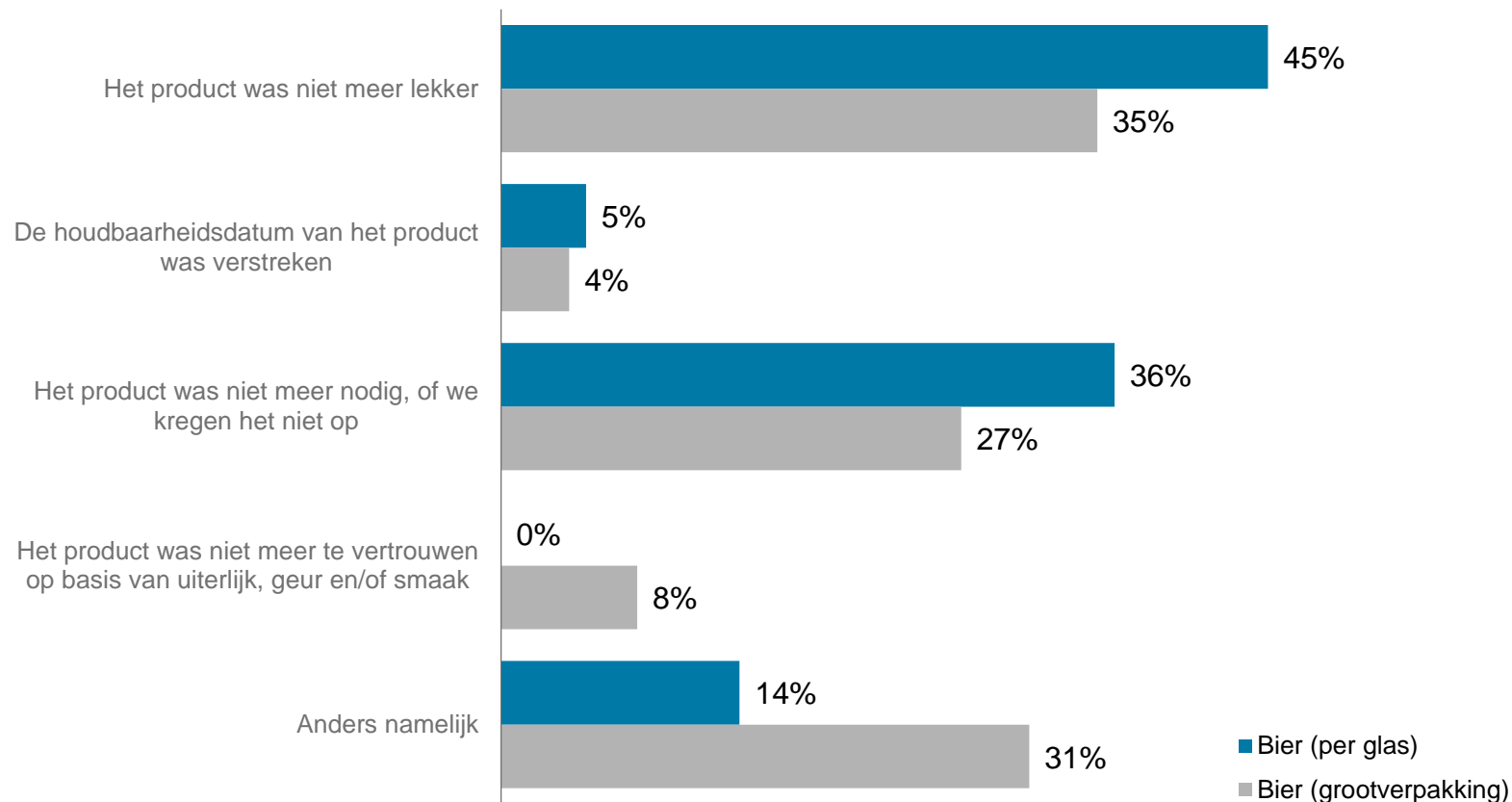
Er wordt weinig bier weggegooid; wanneer dit wordt weggegooid is dit vooral omdat men het product niet meer lekker vond

1 ml bier wordt per
persoon per dag verspild
2016: niet uitgevraagd

0,5 ml vanuit een glas

0,5 ml vanuit een grootverpakking

Som van alle verspilde vloeistoffen vanuit een glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)
Kunt u aangeven waarom u <product> hebt weggegooid?

Ook wijn wordt weinig weggegooid. Men gooit wijn vooral weg omdat men het niet meer op krijgt

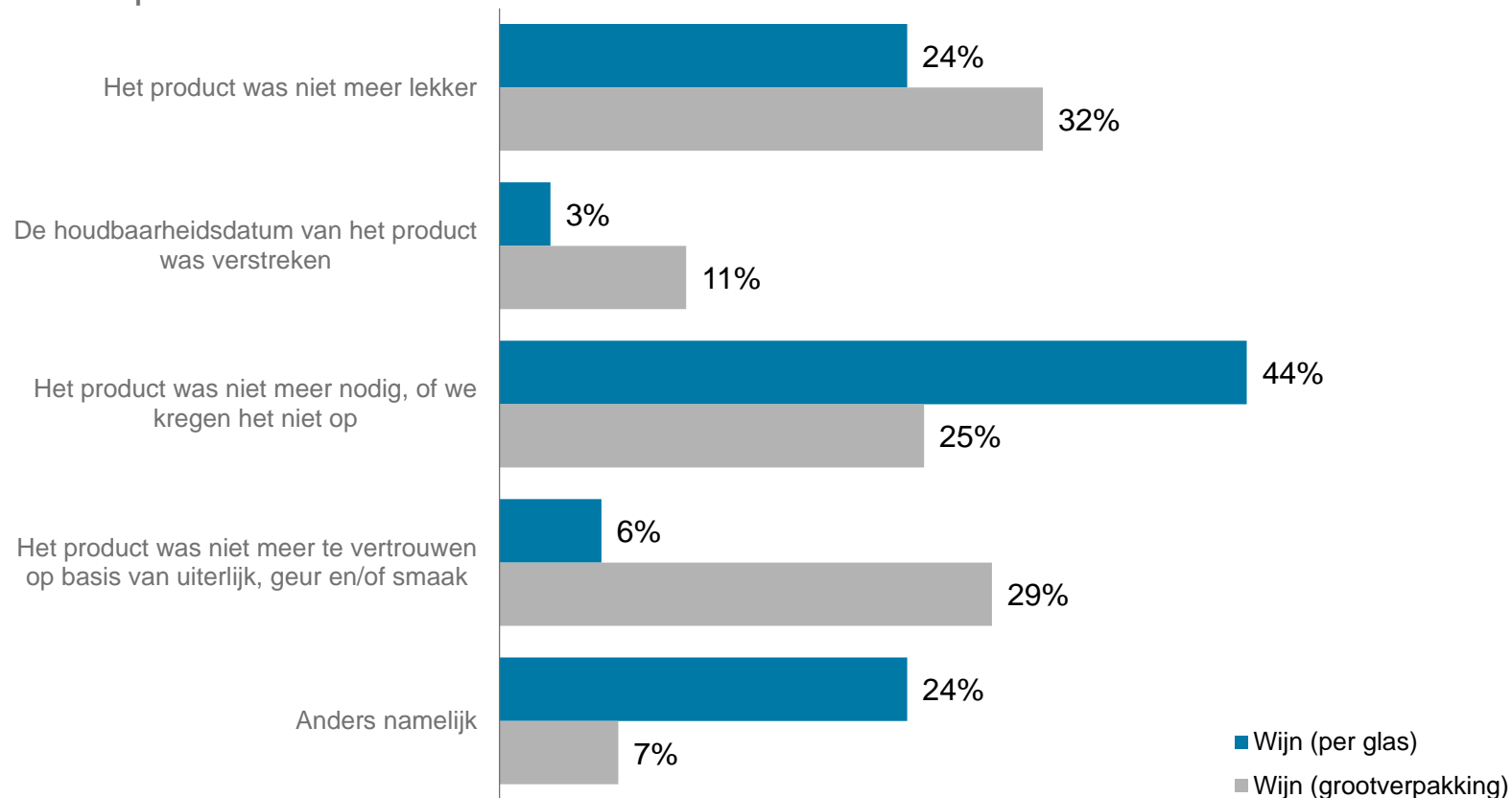
- Wijn uit fles gooit men vooral weg omdat het product niet meer lekker was.

2 ml **wijn** wordt per
persoon per dag verspild
2016: *niet uitgevraagd*

0,7 ml vanuit een glas

1,6 ml vanuit een grootverpakking

Som van alle verspilde vloeistoffen vanuit een glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)
Kunt u aangeven waarom u <product> hebt weggegooid?

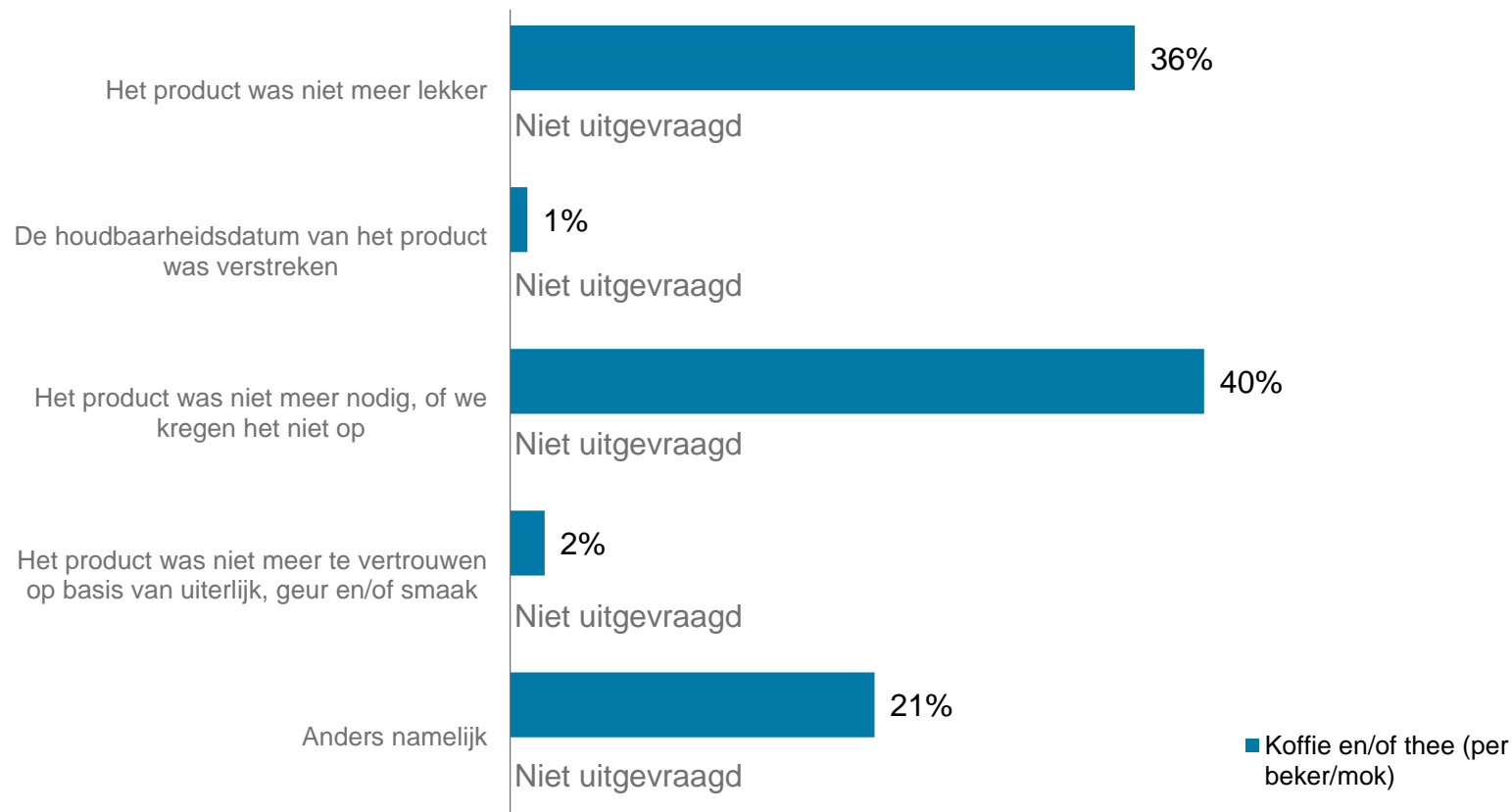
De meeste koffie en thee wordt vanuit een kan of pot weggegooid omdat men het niet op krijgt of het niet meer lekker was

64 ml koffie en thee
wordt per persoon per dag
verspild
2016: 84ml

20 ml vanuit een beker/mok

44 ml vanuit een kan of pot

Som van alle verspilde vloeistoffen vanuit een glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)
Kunt u aangeven waarom u <product> hebt weggegooid?

2

Uitsplitsingen naar achtergrondkenmerken

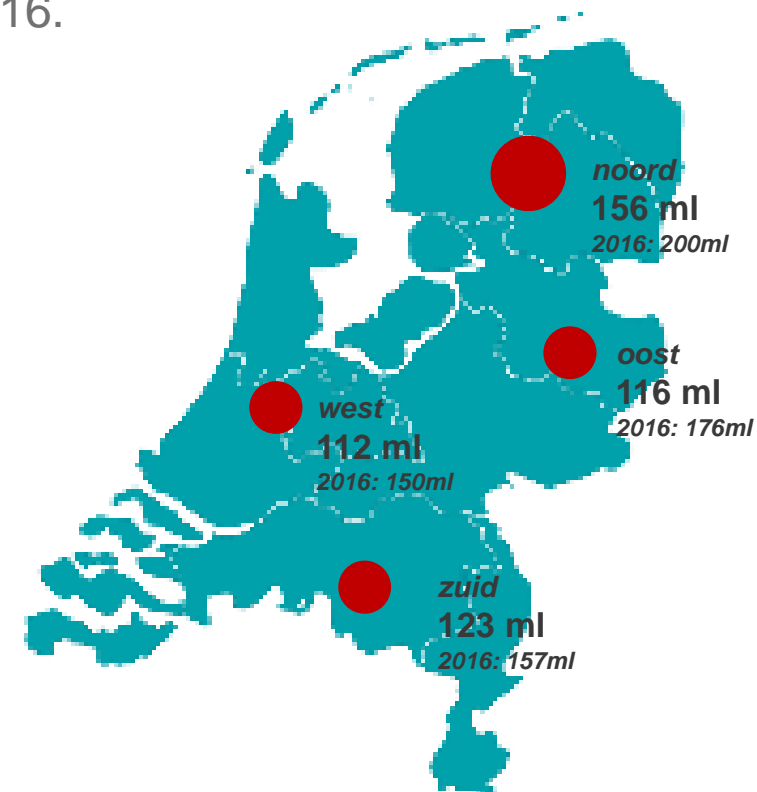
Verspilling in het gehele land gedaald, behalve in de drie grote gemeenten

- Vooral Nederlanders uit het oosten tonen de grootste daling sinds 2016.
- In noord Nederland verspilt men meer dan in de rest van Nederland.

2019:

125ml

Gooit de Nederlander gemiddeld
per persoon per dag aan
vloeistoffen weg

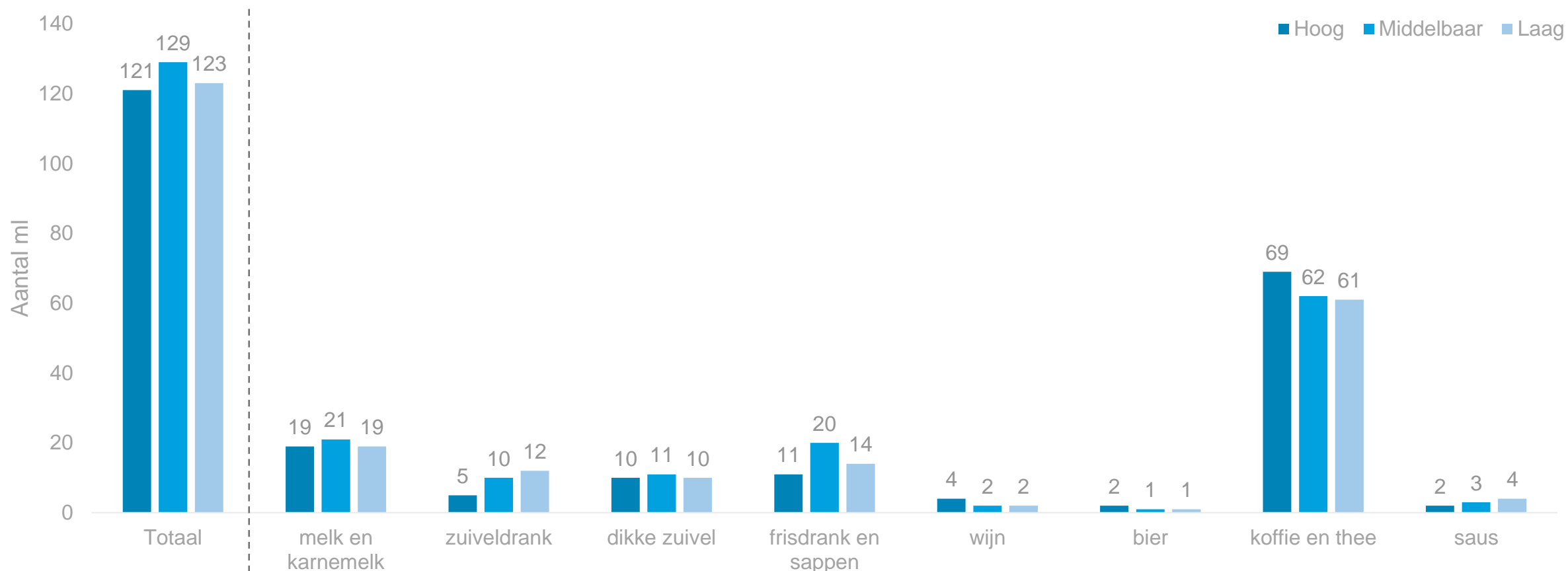

● Drie grote gemeenten
(Amsterdam, Rotterdam, Den Haag); 161 ml 2016: 156ml

Som van alle verspilde vloeistoffen tussen glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)

Weinig verschillen in mate van verspilling tussen opleidingsniveaus

- Hoger opgeleiden gooien de helft minder zuiveldrank weg dan lager opgeleiden dat doen.

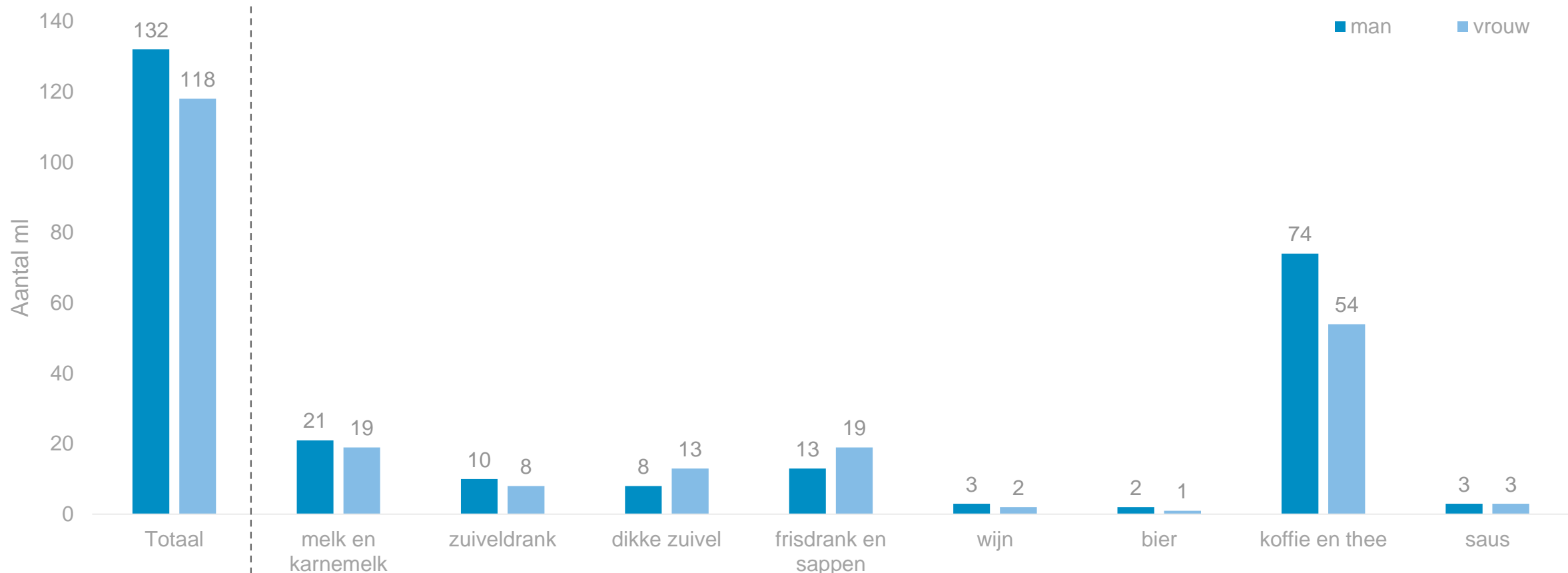

Som van alle verspilde vloeistoffen tussen glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)

NB: Het verschil tussen het totaal en de som van de verschillende producten heeft te maken met afrondingsverschillen

Mannen verspillen meer dan vrouwen

- Mannen gooien vooral meer koffie en thee weg dan vrouwen.

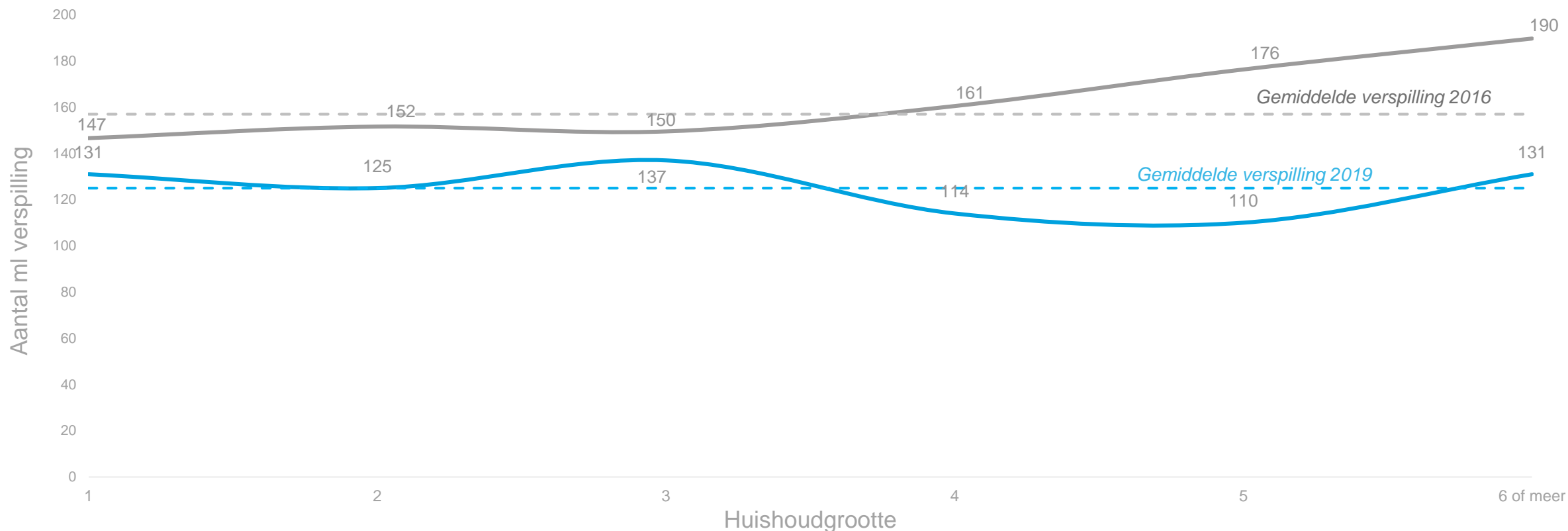

Som van alle verspilde vloeistoffen tussen glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)

NB: Het verschil tussen het totaal en de som van de verschillende producten heeft te maken met afrondingsverschillen

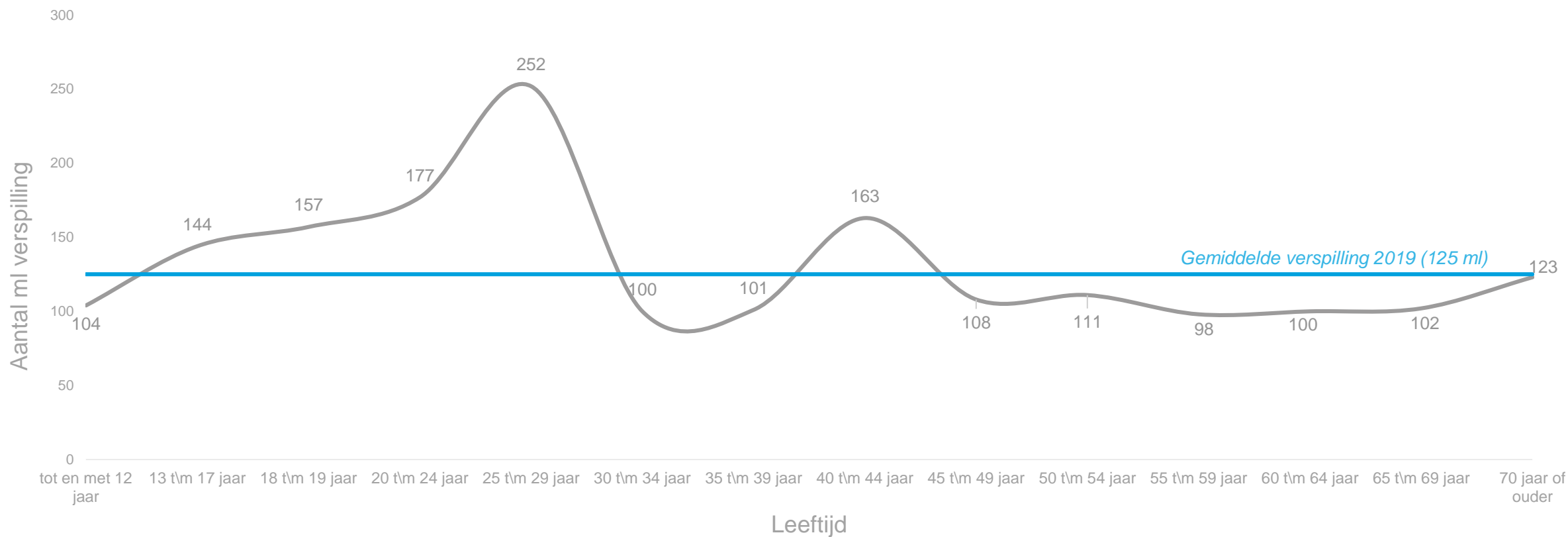
Grotere huishoudens (4+ personen) verspillen minder vloeistoffen dan drie jaar geleden

- Een mogelijke verklaring van de daling kan zijn een verschil in de meetmethode tussen persoonsniveau in 2019 en respondentniveau in 016.

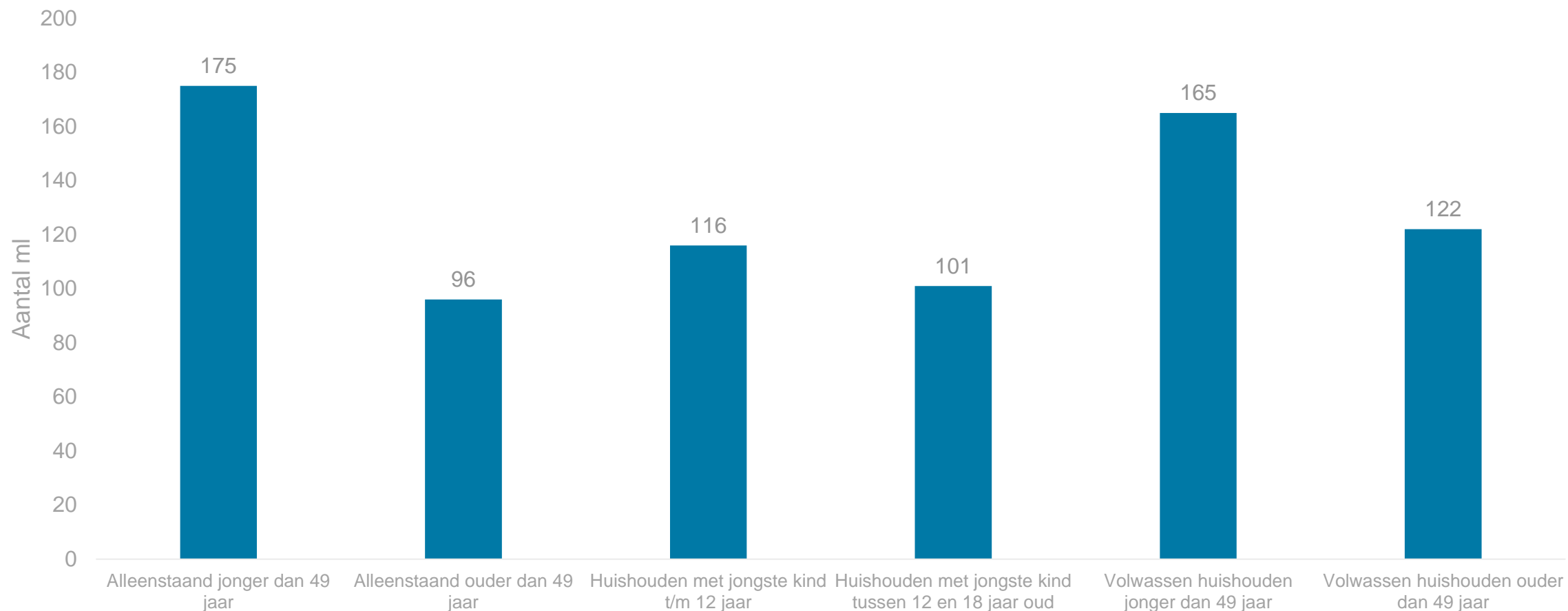
Som van alle verspilde vloeistoffen tussen glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)

Vooraf personen jonger dan 30 jaar verspillen meer vloeistof dan gemiddeld

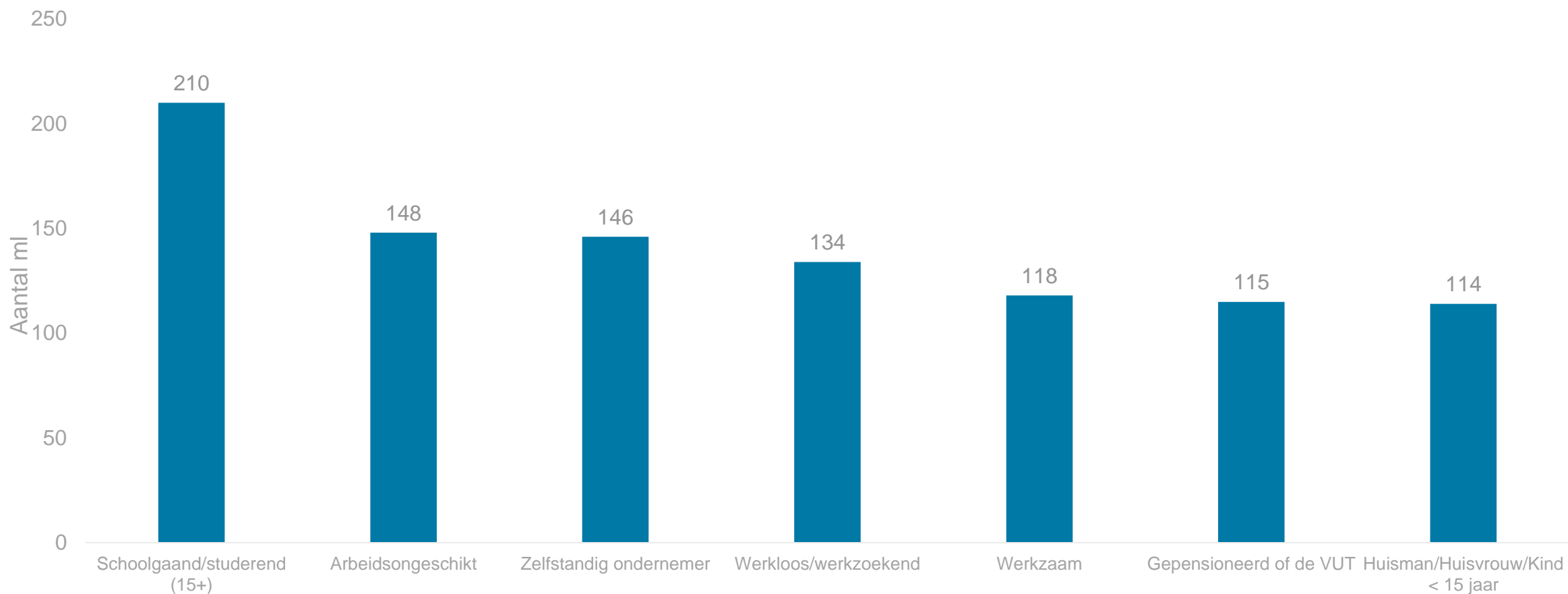
Som van alle verspilde vloeistoffen tussen glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)

Verspilling zit vooral bij huishoudens met personen onder de 49 jaar zonder kinderen.

Som van alle verspilde vloeistoffen tussen glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)

Verspilling vloeistoffen vooral door studerende en schoolgaande jeugd

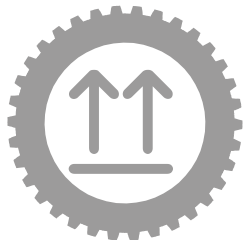

Som van alle verspilde vloeistoffen tussen glas en grootverpakking per categorie (n=1.013)

3

Onderzoeksverantwoording

Registratie per dagdeel geeft een holistisch beeld van de verspilling in Nederland

Verspilling in Nederland

Er is uitgegaan van een netto steekproef van 1.013 respondenten. Deze zijn uit ons eigen panel getrokken. Deze steekproef is van voldoende grootte om betrouwbare schattingen te kunnen doen over verspilling.

In het moment

Mobiel onderzoek door middel van push-notificaties op specifieke tijdstippen heeft ons in staat gesteld om de ervaringen van respondenten te achterhalen wanneer het relevant was. Daarmee hebben we een goed beeld gekregen van de verspilling van zuivel en andere dranken.

Holistisch

Om een goede spreiding te hebben naar weekend- en weekdays en een zo hoog mogelijke respons te genereren, is de steekproef zo verdeeld dat iedere respondent 2 dagen het dagboekje heeft ingevuld, verspreid over week- en weekenddagen.

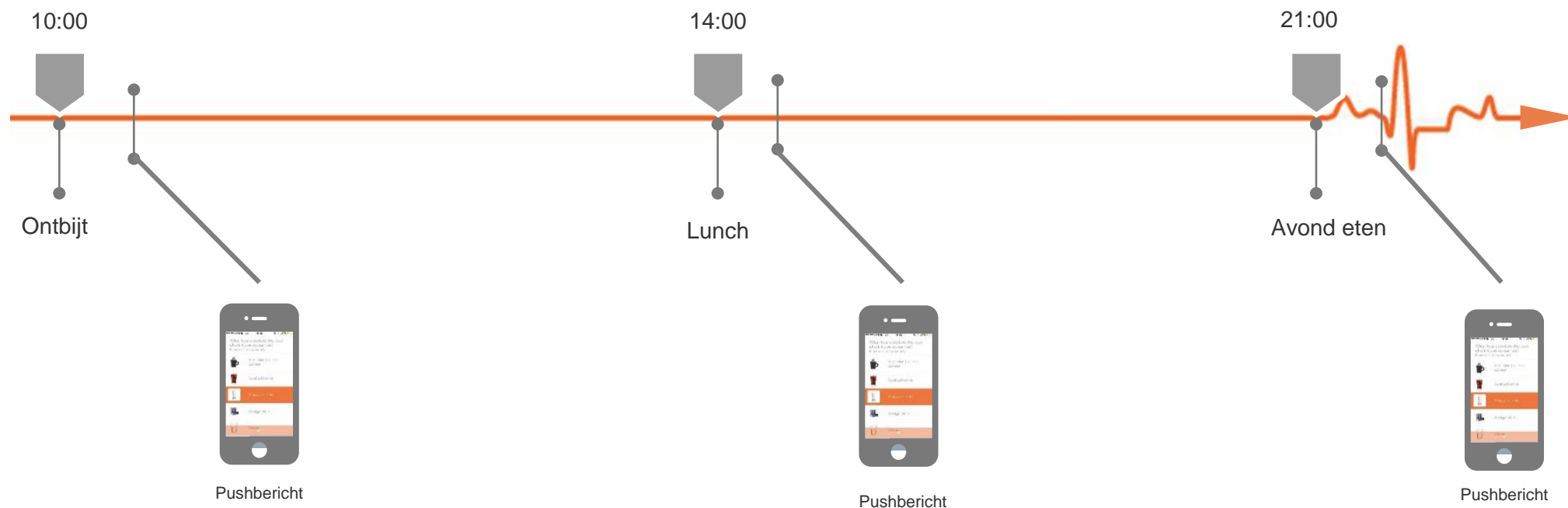

Resultaten per dagdeel

Daarnaast hebben wij geadviseerd om het verspillingsgedrag drie keer per dag te meten. Hierdoor konden we nagenoeg exact aangeven op welk moment respondenten iets hebben verspild en wat dit dan was.

Een schematische weergave van de dataverzamelingstraject

- We hebben driemaal per dag, gedurende twee dagen het drinkgedrag van Nederlanders geregistreerd. Mobiel onderzoek biedt het voordeel dat respondenten de kans krijgen om 'in the moment' te reageren middels een trigger op basis van tijd. Onbewust gedrag wordt daardoor meetbaar gemaakt. Dit verbetert de kwaliteit van de data en verkleint de bias. Hieronder staat schematisch weergegeven wanneer respondenten een pushbericht ontvingen om het dagboekje in te vullen. Respondenten kregen een incentive indien zij beide dagen hadden deelgenomen.

2.700 waardevolle interviewmomenten, 1.013 unieke respondenten die hebben deelgenomen

n=1.013 representatief

De totale steekproef is verdeeld in verschillende groepen en gedurende twee dagen 'gevolgd'.

Variabelen waarop steekproef is getrokken en herwogen

Leeftijd

Geslacht

Opleiding

Stedelijkheid

Huishoudgrootte

Van vragenlijst naar volumes: conversiematen

Inhoud glazen/mokken

Antwoordcategorie	Inhoud
Een glas/mok	284 ml ((~240 + ~330)/2)
Driekwart glas/mok	213 ml
Half glas/mok	142 ml
Kwart glas/mok	71 ml
Het laatste beetje	30 ml

Inhoud koffie/thee kannen

Antwoordcategorie	Inhoud
Een volle kan	1000 ml
Driekwart kan	750 ml
Halve kan	500 ml
Kwart kan	250 ml
Het laatste beetje	100 ml

Inhoud wijn/bier

Antwoordcategorie	Inhoud wijn	Inhoud bier
Een volle fles	750 ml	500/300 ml
Driekwart fles	562,5 ml	375/225 ml
Halve fles	375 ml	250/150 ml
Kwart fles	187,5 ml	125/75 ml
Het laatste beetje	100 ml	75/35 ml

Flessen Frisdrank

Antwoordcategorie	Inhoud
Een volle fles	1500 ml
Driekwart fles	1125 ml
Halve fles	750 ml
Kwart fles	375 ml
Het laatste beetje	150 ml

Inhoud pakken melk/zuiveldrank/dikzuivel/sap

Antwoordcategorie	Inhoud
Een vol pak	1000 ml
Driekwart pak	750 ml
Half pak	500 ml
Kwart pak	250 ml
Het laatste beetje	100 ml

Saus

Antwoordcategorie	Inhoud
een eetlepel	15 ml

Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	Onderzoek vloeistofverspilling
Doel onderzoek	Kantar Public heeft in opdracht van de het Voedingscentrum onderzoek gedaan naar de de mate waarin Nederlanders vloeistoffen binnenshuis weggooien.
Werving	Respondentenpanel Nipobase
Steekproefgrootte	<p>De steekproef is een representatieve steekproef voor de Nederlandse bevolking op basis van geslacht, leeftijd, regio, huishoudgrootte en opleiding. Om tot een uitpraak per persoon te komen, is voor respondenten onder de 16 jaar, een van de gemachtigde ouders uitgenodigd. Zij hebben het onderzoek uitgevoerd als zijnde hun kind.</p> <p>De bruto steekproef is random verdeeld over drie groepen en voor twee dagen uitgenodigd om aan het onderzoek deel te nemen. Een groep heeft drie dagen (vrijdag, zaterdag, zondag) deelgenomen aan het onderzoek. Gezamenlijk heeft de gehele netto steekproef een week volgemaakt. De resultaten laten een gemiddelde week aan vloeistof verspilling zien. De resultaten van deze studie zijn herwogen naar de ideaalkemerken van de steekproef.</p>
Vragenlijst	In de vragenlijst is in twee vormen verspilling uitgevraagd. Verspilling per (gedeelte van een) glas en verspilling door middel van het weggooien van (de inhoud van) een pak. In het rapport wordt een totaal verspilling per productgroep vermeld. Waar relevant wordt er een split tussen deze twee gegeven.
Respons	1.013 Nederlanders (50%).
Veldwerkperiode	20 t/m 26 mei 2019
Methode	Computer Assisted WebInterviewing (online) via een app
Vragenlijstlengte	Gemiddeld 2 minuten (per meting)